

“อดีตรับใช้ปัจจุบัน”

จีนคอมมิวนิสต์มองวิชาโบราณคดีอย่างไร

ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทรรดิส ดิศกุล ทรงแปล

ศาสตราจารย์ วัง กุงวู (Wang Gungwu) ชาวจีนในมาเลเซียซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์วิชาประวัติศาสตร์ภาคตะวันออกไกล ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติของออสเตรเลียได้เขียนบทความเรื่องหนึ่งขึ้น มีข้อความน่าสนใจโดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญญาชนในประเทศไทยปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงขอเรียบเรียงจากภาษาอังกฤษในวารสารเฮมิซเฟีย (Hemisphere) ของออสเตรเลียประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ออกมาเป็นภาษาไทยดังต่อไปนี้

คงไม่มีสังคมใดที่ไม่เชื่อว่าอดีตช่วยให้สามารถเข้าใจปัจจุบันและนำไปสู่อนาคตได้ ชาวจีนมีความเชื่อถือน้อยอย่างยิ่ง ข้อยู้งยากก็คือว่าชาวจีนได้ยกย่องบางสมัยในอดีตจนมากเกินไปและหวังว่าปัจจุบันและอนาคตจะยังคงยึดถืออยู่กับคุณค่า และสถาบันของสมัยเหล่านั้น ความเชื่อเช่นนั้นได้ก่อให้เกิดมีการอนุรักษ์นิยมและทำให้มีชนชั้นปกครองซึ่งไม่เอาใจใส่ต่อการเปลี่ยนแปลงของชาติต่าง ๆ ตั้งแต่ราว พ.ศ. ๒๔๐๐ ลงมา ผลก็คือประเทศจีนต้องพ่ายแพ้หลายครั้ง เป็นที่อับยศอดสูแก่บรรดา

ผู้ทรงความรู้ทั้งหลายและทำให้อำนาจของพวกเขาเหล่านั้นต้องอ่อนลง

ราว พ.ศ. ๒๔๖๐ ลงมา ก็มีปฏิกริยาอย่างกว้างขวางและรุนแรงต่อท่าที่ตามประเพณีที่เคยมีต่ออดีตและชาวจีนส่วนใหญ่ก็ต้องการการปฏิวัติมากยิ่งขึ้น ความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้มีการตั้งรัฐบาลปัจจุบันขึ้นในประเทศจีน และก็คือการเปลี่ยนแปลงใหม่ซึ่งเกิดขึ้นจากภาพพจน์ใหม่เกี่ยวกับอนาคตของประเทศจีนที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในโลกมุ่งมองดูประเทศจีน จนกระทั่งทำให้ลืมนึกถึงไปว่าอดีตของประเทศจีนก็ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งใหญ่หลวงต่อชาวจีนในปัจจุบันอยู่นั่นเอง

สิ่งนี้ความจริงก็น่าเห็นใจเพราะเหตุว่าชาวจีนในปัจจุบัน ได้พูดถึงอดีตน้อยลงกว่าแต่ก่อน ชั่วอายุหนึ่งคนมาแล้วที่ชาวจีนได้ละทิ้งความเอาใจใส่ที่มีอยู่ต่ออดีตตั้งแต่ก่อน และหันมาเอาใจใส่ต่ออนาคตมากกว่า

อย่างไรก็ดี อดีตก็มิได้ถูกทอดทิ้งและในปัจจุบันก็ยังคงเป็นดัชนีสำคัญที่สอนให้เห็นว่าชาวจีนเข้าใจอุดมคติในปัจจุบันและตอบสนองต่อทิศทางและกำลังของอุดมคติเหล่านั้นอย่างไร แม้แต่ชาวจีนในปัจจุบันแต่ละคนก็ยังหวังที่จะให้อดีตรับใช้ปัจจุบัน เขากระทำอย่างไรและรู้สึกอย่างไรต่อส่วนต่าง ๆ ในอดีตที่สามารถรับใช้ปัจจุบันก็อาจขึ้นอยู่กับ

สถานะและตำแหน่งของเขาในฐานะสามัญชนแห่งการปฏิวัติ

ตั้งแต่มีการปฏิบัติทางวัฒนธรรมขึ้นในประเทศจีนแล้ว มีความไม่แน่ใจอย่างกว้างขวางว่าในปัจจุบันควรตีความหมายของอดีตว่าอย่างไร ไม่มีปัญหาเลยว่าเหตุการณ์ทุกอย่างและบุคคลทุกคนในอดีตจำต้องได้รับการตรวจตราใหม่ และคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นเกี่ยวกับปัจจุบันและอนาคตก็จำต้องได้รับการพิจารณาใหม่อย่างระมัดระวัง สิ่งนี้เป็นสิ่งยากอย่างยิ่งสำหรับนักประวัติศาสตร์รุ่นเก่าและนักประวัติศาสตร์รุ่นใหม่ก็ยังคงที่จะต้องพูดต่อไปอย่างหนักแน่นเกี่ยวกับสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาขัดแย้งกันเหล่านี้

อย่างไรก็ดีวิชาการศึกษาอยู่สาขาหนึ่งซึ่งนักปราชญ์ทั้งเก่าและใหม่ของจีนยังคงสามารถทำการร่วมกันได้ผลดีด้วยความสบายใจ สิ่งนี้ก็คือวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุทางวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้จึงไม่น่าแปลกใจที่ว่ารายงานเกี่ยวกับการค้นพบใหม่ ๆ ทางด้านโบราณคดีได้มีการตีพิมพ์ขึ้นอย่างง่ายดายนอกประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวารสารที่มีรูปภาพประกอบชื่อจีนสร้างตนเอง (China Reconstructs) และ เซนมินหัวเปา (Jen-min hua-pao) ก็ได้กล่าวถึงการค้นพบที่น่าตื่นเต้น และบางครั้งในบทความของหนังสือ

พิมพ์ปักกิ่งรีวิวและปีเบิ้ลส์เคล็ก ได้แสดงถึงความสำคัญของการค้นพบเหล่านี้ด้วย

การค้นพบทางโบราณคดีเมื่อเร็ว ๆ นี้ ประเทศจีนบางแห่งน่าสนใจอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขุดค้นช่วงขุยในภูเขา ๒ แห่งของลิวเซงและภรรยาของเขาชื่อต้วนที่มันเจงในแคว้นโฮเปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ และการขุดค้นช่วงขุยสมัยราชวงศ์ซันที่เมืองโบราณชื่อฉิงซาในแคว้นชุนานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ในช่วงขุยที่มันเจงได้ค้นพบเสือซึ่งปัจจุบันมีชื่อเสียงอย่างยิ่ง แต่ละชุดประกอบด้วยแผ่นหยกมากกว่า ๒,๐๐๐ แผ่นร้อยติดกันด้วยเชือกทอง เศษของเสือหยกเช่นนี้ได้เคยค้นพบกันมาแล้ว แต่ครั้งนักเป็นครั้งแรกที่มีการขุดพบเสือทั้งชุดที่ยังคงอยู่สมบูรณ์ และการบูรณะก็สามารถทำให้โลกแลเห็น ได้ว่าเสือเหล่านี้แต่เดิมมีลักษณะเป็นเช่นไร สิ่งที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่าก็คือซากศพของสตรีวัยกลางคนซึ่งค้นพบที่ฉิงซา ศพนี้ห่อหุ้มด้วยผ้าไหมหลายชั้นและคลุมด้วยภาพเขียนบนผ้าไหมอีกต่อหนึ่ง ศพวางอยู่ในโลงที่ทำด้วยไม้ลวัก๔ชั้นตั้งอยู่ในห้องฝังศพซึ่งล้อมรอบไปด้วยถ่านและดินดิบสีขาว ศพนี้ยังคงอยู่ดีจนกระทั่งสามารถทำการผ่าตัดได้ และทำให้ได้ความรู้เป็นอันมากเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บและยารักษาโรคในสมัยราชวงศ์ซัน

สิ่งค้นพบเหล่านี้และอื่น ๆ ได้เป็นที่สนใจอย่างแพร่หลายและกลายเป็นศูนย์กลางของการจัดแสดงหลายครั้งทั้งภายในและภายใน

นอกประเทศจีน สิ่งที่ดีที่สุดที่แสดงอยู่ในกรุงปักกิ่ง และอาคันตุกะผู้มาเยือนกรุงปักกิ่งเกือบทุกคนก็ได้รับการนำมาชมสิ่งเหล่านี้ การจัดแสดงครั้งหนึ่งได้ส่งไปยังประเทศญี่ปุ่นและอีกครั้งหนึ่งก็ได้เดินทางไปแสดงอย่างได้ความสำเร็จทั้งที่กรุงปารีสและลอนดอน น่าสนใจว่าในจำนวนวัตถุทั้งหมด ๓๗๔ ชิ้นที่ค้นพบตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒ และจัดส่งไปแสดงในทวีปยุโรปนั้นราว ๑๐๐ ชิ้นได้ค้นพบภายหลังการปฏิวัติทางวัฒนธรรม สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ทราบว่าประเทศจีนจะยุ่งเหยิงเพียงไร แต่วิชาโบราณคดีและการศึกษาวัตถุทางวัฒนธรรมก็ยังคงดำเนินไปอย่างมีระเบียบตลอดระยะเวลาการปฏิวัติทางวัฒนธรรม

การสนับสนุนข้อความที่กล่าวมานี้ยังคงปรากฏอยู่อีกในวารสารทางวิชาการซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ น่าสนใจที่วารสารทางวิชาการของจีนรุ่นแรกที่ปรากฏขึ้นใหม่ และเผยแพร่ออกไปนอกประเทศตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ก็คือวารสารโบราณคดี (เคากู K'ao-ku) วารสารโบราณคดีของจีน (เกากู ชูเปา Kaogu Xuebao) และเวนวู (Wen-wu) ซึ่งเป็นวารสารเกี่ยวกับวัตถุทางวัฒนธรรม วารสารทั้งสามฉบับนี้แสดงถึงความรอบรู้ทางวิชาการชั้นสูง แม้ว่ารายงานส่วนใหญ่จะสั้น แต่ก็เขียนขึ้นตามแบบวิชาการอย่างแท้จริงและให้ความรู้ยิ่งกว่าวารสารที่ตีพิมพ์ขึ้นก่อนการปฏิวัติทางวัฒนธรรม

บทความที่เขียนขึ้นทางด้านวิชาการเหล่านี้ ไม่เป็นที่รู้จักกันมากนัก แต่ก็สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงท่าทีของนักปราชญ์จีนไปในการตีความหมายเกี่ยวกับอดีตที่อาจนำมาปรับใช้ปัจจุบัน ศาสตราจารย์วังกุงวูจะขอลองแสดงถึงความสนใจของจีนตามตารางต่อไปนี้ข้างล่างนี้ซึ่งได้มาจากบทความในวารสารเกากู ๑๒ ฉบับ เกากูซูเบา ๓ ฉบับ และเวินวู ๒๒ ฉบับ

ตารางที่ ๑ จำนวนของบทความที่แบ่งออกตามสมัย

สมัย	เกากู	เกากูซูเบา %	เวินวู %
ก่อนประวัติศาสตร์	๒๔	๑๙.๘	๙ ๕.๕
ราชวงศ์สาง (๑,๐๐๐-๕๐๐ ปี ก่อนพุทธกาล)	๑๔	๑๑.๕	๖ ๓.๖
ราชวงศ์จิว (๕๐๐ ปี ก่อนพุทธกาล -พุทธศตวรรษที่ ๓)	๒๐	๑๖.๕	๓๓ ๑๙.๙
ราชวงศ์จิ้น-ฮั่น (พุทธศตวรรษที่ ๓-๘)	๒๙	๒๔.๐	๔๑ ๒๔.๗
สมัยหกราชวงศ์ (พุทธศตวรรษที่ ๘-๑๑)	๙	๗.๕	๑๒ ๗.๒
ราชวงศ์ซุย - ถัง - วูไท (พุทธศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๕)	๙	๗.๕	๒๔ ๑๔.๔
ราชวงศ์ซ้อง - เลี้ยว - ฉิน (พุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๘)	๗	๕.๗	๒๑ ๑๒.๗
ราชวงศ์หงวน - เหม็ง (พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๒๒)	๙	๗.๕	๑๕ ๙.๐
ราชวงศ์เซ็งและสมัยปัจจุบัน (พุทธศตวรรษที่ ๒๒ - ๒๕)	๐	-	๕ ๓.๐
	-	-	-
รวม (ยกเว้นบทความโดยทั่วไป)	๑๒๑	๑๐๐.๐	๑๖๖ ๑๐๐.๐

ตารางที่ ๒ จำนวนของบทความแบ่งออกตามพื้นที่

พื้นที่	เลข	เลขชุก	เลขชุก	เลขชุก
		%	%	%
ภาคเหนือ (๕ แก้วน)	๕๖	๕๐.๐	๙๓	๕๓.๕
ภาคกลาง (๗ แก้วน)	๓๑	๒๗.๗	๔๒	๒๔.๒
ภาคใต้ (๕ แก้วน)	๕	๔.๕	๔	๒.๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๓ แก้วน)	๙	๘.๐	๑๐	๕.๗
แก้วนมองโกเลียในและนิงเซีย	๑	๐.๙	๒	๑.๑
แก้วนซินเกียง - กังสุ	๙	๘.๐	๒๓	๑๓.๒
ทิเบต - ซิงไฮ	๑	๐.๙	๐	—
	—	—	—	—
รวม (ยกเว้นบทความโดยทั่วไป)	๑๑๒	๑๐๐.๐	๑๖๔	๑๐๐.๐

จากตาราง ๒ ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีการแตกต่างกันระหว่างวารสารไบรอนคลี ๒ ฉบับ และวารสารเกี่ยวกับวัตถุทางวัฒนธรรม แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนก็คือว่าในวารสารเกี่ยวกับวัตถุทางวัฒนธรรมมีเนื้อหาที่แค่เพียงเล็กน้อย (๒๕%) เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของจีนสมัยโบราณและในตารางที่ ๒ ก็แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาจำนวนมาก (๗๗%) ของเนื้อหาที่กล่าวถึงนั้นมาจากภาคเหนือและภาคกลางของประเทศจีน

การที่เกือบ ๙๐% ของบทความในวารสารไบรอนคลีเกี่ยวกับสมัยก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๕ นั้นก็ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ แต่ก็คงไม่ใช่เหตุโดยบังเอิญที่ในวารสารทั้งสาม

นั้นมากกว่า ๔๐% ของบทความทั้งหมดเกี่ยวข้องกับสมัยของราชวงศ์จิ๋วและระหว่างราชวงศ์จิน - ฮั่น ซึ่งเป็นสมัยของการก่อสร้างอารยธรรมจีนและจักรวรรดิจีน แม้เรื่องราวเกี่ยวกับราชวงศ์ฮั่นจะกล่าวขวัญถึงกันมากเนื่องจากการค้นพบช่วงชู้ใหญ่ ๒ แห่งที่มั่นคงและฉงซา แต่ความจริง ณ ที่นี้ก็แสดงให้เห็นว่าชาวจีนในปัจจุบันสนใจมากเกี่ยวกับระยะเวลาตั้งแต่สมัยขงจื้อลงไปจนกระทั่งถึงสมัยพระเจ้าฮั่นวู่ที่ สิ่งนี้เห็นได้อย่างชัดเจนจากการขัดแย้งกันเมื่อเร็วๆ นี้เกี่ยวกับทิศทางในอนาคตของการปฏิบัติของจีน

ในขณะที่เดียวกันการค้นพบวัตถุส่วนใหญ่ในภาคเหนือและภาคกลางของประเทศจีน

ก็ไม่ได้มีความสำคัญทางด้านการเมืองแต่ประการใด ถ้าจะกล่าวทางด้านการเมืองแล้ว ชาวจีนโดยทั่วไปย่อมต้องการที่จะแสดงถึงความเป็นหน่วยเดียวกันของทุกท้องถิ่นในประเทศจีน และเมื่อมีหลักฐานก็พยายามที่จะชี้ให้เห็นว่าประชาชนทั้งหมด ซึ่งอยู่ในเขตแดนของประเทศจีนนั้นมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่การที่การค้นคว้ามีอยู่มากบนสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมจีนสมัยราชวงศ์ช้านั้นแสดงให้เห็นว่านักปราชญ์จีน ได้เดินตามทางที่วัตถุที่ตนได้ค้นพบนำไปอย่างใกล้ชิด

เมื่อเป็นดังนี้แล้วสิ่งที่ค้นพบในอดีต อาจารย์ใช้ปัจจุบันได้อย่างไร นักประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่อาจใช้สิ่งที่ค้นพบมาสนับสนุนผลงานของตนได้อย่างไร

ในวารสารทั้งสามฉบับ ข้อเขียนที่มีอยู่เสมอก็คือว่าสิ่งที่ยังคงเหลืออยู่จากอดีตนั้นมักเป็นผลงานของผู้ทำงานที่มีได้รับสิทธิอย่างเพียงพอและเป็นของช่างฝีมือผู้ซึ่งไม่ได้รับรางวัลอย่างเหมาะสมกับฝีมืออันยิ่งใหญ่ของตน งานของเขาแสดงถึงความรุ่งเรืองของประเทศจีนในอดีตแต่ก็เป็นการฟ้องร้องถึงอดีตเช่นเดียวกัน วัตถุทางวัฒนธรรมไม่แต่เพียงแสดงให้เห็นว่าประชาชนทั้งชายและหญิงชั้นสามัญของประเทศจีนเป็นผู้ที่มีการสร้างสรรค์และเต็มไปด้วยพลังเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นอีกว่าชนชั้นปกครองมักจะบิดเบือนประวัติ-

ศาสตร์ด้วยการกล่าวขยายถึงความสำเร็จของตนจนเกินความจริง และไม่ยอมนึกถึงผลการผลิตของบุคคลที่อยู่ภายใต้การปกครองของตน โดยเฉพาะการศึกษาถึงวัตถุที่ยังคงเหลืออยู่ย่อมอาจแก้ไขความไม่เที่ยงตรงของการเขียนประวัติศาสตร์ตามที่เคยกระทำกันมาแล้วได้

ในระยะ ๒-๓ เดือนที่ผ่านมา นี้ ได้มีการประกาศถึงการค้นพบทางด้านโบราณคดีที่สำคัญเพิ่มขึ้นและชาวจีนก็ได้นำมาใช้เป็นเครื่องสนับสนุนความต้องการของตนในปัจจุบันโดยทันที เช่นในเมืองสมัยราชวงศ์ส่าง (ราว ๑,๐๐๐-๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล) ที่เซงเซาในแคว้นโฮหนานทางภาคเหนือของประเทศจีน ได้ค้นพบการฝังศพของบุคคลเป็นจำนวนมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนในขณะนั้นมีระบบสังคมทาส และด้วยเหตุนี้ความเคียดแค้นของขงจื้อที่มีต่อคุณค่าของราชวงศ์ส่างและราชวงศ์จิ่วภาคตะวันตก (ราว ๕๐๐-๒๐๐ ปีก่อนพุทธกาล) จึงได้รับคำอธิบายว่าเพราะเขาต้องการที่จะให้อำนาจกลับสู่ยังพวกชนชั้นสูงซึ่งเป็นเจ้าของทาสนั่นเอง (ข้อนี้เราต้องไม่ลืมว่าขงจื้อเกิดในสมัยเลียดก๊ก ซึ่งเป็นสมัยที่ประเทศจีนแบ่งแยกออกเป็นแคว้นเล็กแคว้นน้อยอย่างมากมายนับร้อยแคว้นและไม่หยุดหย่อน เหตุนี้การที่ขงจื้อนิยมสมัยราชวงศ์ส่างและราชวงศ์จิ่วภาคตะวันตก ก็คงเป็น

เพราะเหตุว่าสมัยนั้นบ้านเมืองราบคาบ ราษฎร
อยู่กันอย่างสงบสุขนั่นเอง—ผู้แปล)

ตัวอย่างอีกข้อหนึ่งก็คือการค้นพบใหม่ที่
ที่ช่วงชัชวามังคุดยในเมืองซังซาซึ่งอยู่ในแคว้น
ฮุนานทางภาคใต้ของประเทศจีน ได้ค้นพบข้อ
ความซึ่งคัดลอกลงบนผ้าไหม มีตัวอักษรประ
มาณ ๑๒๐,๐๐๐ ตัว พร้อมกับแผ่นที่และ
แผ่นไม้ไผ่มีจารึกมากกว่า ๖๐๐ แผ่น ในสิ่ง
ที่ค้นพบเหล่านี้ปรากฏว่ามีหนังสือที่หาได้ยาก
ซึ่งจะสนับสนุนหรือแก้ไขหนังสือสมัยคลาสสิก
ที่ยังคงเหลืออยู่ การค้นพบจารึกเหล่านี้ได้ถูก
นำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เป็นระยะ
เวลานานระหว่างสกุลสำนักขงจื้อและสกุล
นักกฎหมายของจีนในสมัยโบราณซึ่งเป็นการ
เปลี่ยนแปลงจากสังคมทาสไปยังสังคมระบบ
ประเทศราชในประวัติศาสตร์ของจีนสมัยใหม่

การค้นพบทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้อง
โดยตรงที่สุดกับเหตุการณ์ปัจจุบันในประเทศ
จีนอาจเป็นการค้นพบที่ลึกลับในแคว้นซานตง
ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากบ้านเกิดของขงจื้อนัก ได้ค้น
พบชิ้นไม้ไผ่หรือเศษ ๔,๙๔๒ ชิ้นในช่วงชัชว
แห่งหนึ่งซึ่งคงสร้างขึ้นในรัชกาลของพระเจ้า
ฮั่นวู่ตี้ (พ.ศ. ๔๐๓-๔๕๖) ในจำนวนบทความ
ที่ค้นพบมีบทความของซุนชูปิงฟา งาน
ที่หายไปแล้วของซุนปิ่นปิงฟาและนักเขียนอีก
หลายท่าน สิ่งที่สำคัญก็คือว่าไม่ได้ค้นพบ
งานของสกุลของขงจื้อในช่วงชัชวแห่งนี้เลย

การค้นพบนี้จึงเป็นการยืนยันว่าพระ
เจ้าจินซีฮ่องเต้พระเจ้าจักรพรรดิจีนองค์แรกผู้ทรง
“เผาหนังสือ” ใน พ.ศ. ๓๓๐ ได้ทรงเผาผล
งานของขงจื้อและสำนักศิษย์ของเขาแต่ในขณะ
เดียวกันก็มิได้ทรงเผาหนังสือของสกุลปรัชญา
อื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือของสกุลนักกฏ
หมาย ดังนั้นการค้นพบนี้จึงเข้าไปอยู่ในโครง
การโฆษณาต่อต้านขงจื้อซึ่งกำลังกระทำอยู่ใน
ประเทศจีนปัจจุบันโดยตรง และใช้ต่อต้าน
ความเชื่อที่เดิมมีอยู่ว่าพระเจ้าจินซีฮ่องเต้ได้
ทรงกระทำความเสียหายต่ออารยธรรมจีนอย่าง
มากมายด้วยการทรงเผาหนังสือที่มีอยู่เป็น
ส่วนใหญ่ในรัชสมัยของพระองค์

การค้นพบทางโบราณคดีใหม่ๆ เหล่า
นี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่างหนักแน่น
ที่จะใช้อดีตเพื่อรับใช้ปัจจุบัน ไม่ว่าจะมีโอกาส
ขึ้นเมื่อใดก็ตาม

โดยการแนะนำให้ชาวจีนในปัจจุบันนึก
ถึงประชาชนเป็นจำนวนพัน ๆ ที่ไม่ทราบ
นามซึ่งได้ผลิตสิ่งที่เขากำลังชมเชยอยู่ในปัจจุ
บัน นักประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่ก็สามารถ
แสดงถึงความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของประชาชน
สามัญ เมื่อมีการขุดค้นช่วงชัชวทุกแห่งและได้
ค้นพบวัตถุที่สวยงามทุกชิ้น ด้วยการค้นพบ
ใหม่ๆ เช่นนี้ นักประวัติศาสตร์เหล่านี้ก็
สามารถแนะนำได้ว่าประชาชนจีนในปัจจุบันก็กำลัง
ประสบความสำเร็จอย่างใหญ่หลวงเช่นเดียวกับ
ในอดีต และสิ่งนี้เป็นการยืนยันได้อีกว่า

เขาจะกระทำอย่างเดียวกันในอนาคต

ยังไม่มีวารสารทางประวัติศาสตร์ของจีนฉบับใดที่ได้ปรากฏขึ้นสำหรับชาวต่างประเทศ แต่ก็มีหลักฐานว่านักประวัติศาสตร์ในประเทศจีนปัจจุบันกำลังพยายามแต่งประวัติศาสตร์ใหม่เพื่อรับใช้ปัจจุบัน สิ่งที่น่าสังเกตก็คือว่าวารสาร ๓ ฉบับที่กล่าวมาแล้วนั้นแสดงให้เห็นว่าแม่พิมพ์แสงจะเปลี่ยนแปลงไปและการตีความหมายก็มักจะตรงกันข้ามกับที่เคยกระทำมาแต่ก่อน แต่สมัยและท้องถิ่นเดียวกันในอดีตก็ยังคงดึงดูดความสนใจของนักประวัติศาสตร์จีนอยู่เหมือนแต่ก่อนนั่นเอง

สิ่งนี้อาจนำไปให้เราสำนึกถึงความจริงได้ว่าไม่เหมือนกับการเขียนประวัติศาสตร์ทางทิศตะวันตกในปัจจุบันที่นึกถึงอดีตอันไกลและไม่ห่างออกไปนักว่าจะเกี่ยวข้องกับปัจจุบันยิ่งกว่าอดีตที่อยู่ห่างไกลออกไป การเขียนประวัติศาสตร์ของจีนไม่ได้มองเห็นว่าอดีตเป็นสิ่งที่ห่างไกลออกไปเลย ภาวितिที่นิยมกันในปัจจุบัน

ที่ว่า “อดีตควรรับใช้ปัจจุบัน” ได้แสดงให้เห็นในวิธีปฏิบัติว่าชาวจีนยังคงเชื่ออยู่ว่าความเกี่ยวพันกันนั้นไม่ได้ลดน้อยลงไปเพราะระยะเวลา เขาเชื่อว่าทุกสมัยในอดีตยังคงอยู่ห่างไกลจากเขาเท่ากัน และแม้แต่สมัยแรก ๆ ของอดีตบางครั้งก็ยังคงรับใช้ปัจจุบันได้ด้วยพลังที่ยิ่งกว่าสมัยหลัง ๆ ลงมาเสียอีก

ท้ายที่สุดผู้แปลบทความเรื่องนี้ใคร่ขอเสนอว่าจากบทความเรื่องนี้ทำให้เราสามารถแลเห็นความสำคัญได้ ๓ ประการคือ

๑. วิชาโบราณคดีเป็นวิชาที่สำคัญแม้ในประเทศที่ปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์

๒. การเมืองอาจผันแปรความรู้ทางวิชาการได้เสมอตามผู้ต้องการ

๓. ถ้าไม่มีชนชั้นศักดินาในอดีตแล้วไซ้ โบราณวัตถุที่งดงามเหล่านั้นจักเกิดขึ้นได้อย่างไร

โบราณคดีเล่มพิเศษ

รายงานสัมมนาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เรื่องสังคมโลกใต้อาวไทยกับการวินิจฉัยปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองสมัยสุโขทัย

รวมความคิดเห็นของนักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์